

Utredning av aktiviteter och verksamhet i Kulturhuset

Inför planerad avveckling av stöd till lokalen 2020–2021

Innehåll

Bakgrund	3
Om Kulturhuset	3
Gemensam plattform	4
Lokaler	5
Aktiviteter och verksamhet i Kulturhuset	6
Sveriges Fängelsemuseums verksamhet	6
Statistik aktiviteter och arrangemang	6
Statistik besökare	7
Föreningar i Kulturhuset.....	8
Föreningar med egen hemvist.....	8
Föreningar som bokar in sig ett-flera tillfällen	12
Sammanfattning av föreningarnas behov	14
Studieförbundens behov	14
Sveriges Fängelsemuseums behov	15
Behov utifrån kommunens verksamhet	15
Slutord	17

Bakgrund

Statens fastighetsverk hyr ut fastigheten Gamla fängelset till Gavlefastigheter (GFAB), som i sin tur hyr ut fastigheten till Gävle kommun (Bilaga 1). Gävle kommun, Kultur- och fritidsnämnden, har tecknat ett upplåtelseavtal (Bilaga 2) med studieförbunden ABF Gästrikebygden (ABF) och Studieförbundet Vuxenskolan Gävleborg (SV) som är sammanhållande och ansvariga för verksamheten som bedrivs av föreningar i Kulturhuset. I denna form har verksamhet bedrivits sedan hösten 2015. I fastigheten bedriver även Sveriges fängelsemuseum museiverksamhet på statligt uppdrag.

Nuvarande hyresavtal mellan Gävle kommun och GFAB gäller till 2021-08-30. Uppsägning ska ske skriftligen minst tio månader före hyrestidens utgång, i annat fall förlängs kontraktet med tre år. Upplåtelseavtalet mellan Gävle kommun och studieförbunden gäller också till 2021-08-30. Upplåtelseavtalet är avhängigt hyresavtalet - skulle hyresavtalet upphöra så upphör även upplåtelseavtalet¹.

Kommunstyrelsen har ett övergripande uppdrag att se över lokaler. Som ett led i uppdraget har Kultur- och fritidsnämnden tagit fram denna utredning som underlag för beslut. Studieförbunden har fått information att kommunen inte avser att förlänga upplåtelseavtalet efter att det löper ut, och studieförbunden har även kommunicerat detta till föreningarna som har egen hemvist i Kulturhuset. Möjligheten att erbjuda ersättningslokaler för att göra en tidigare avveckling av stödet genomförbart, utreds i dialog med studieförbunden.

Årshyran som kommunen betalar för fastigheten är 1 906 257 kr (år 2020). Kommunen står även för golvvård som utförs en gång/år för 40 000 kr. Kommunen står inte för några ytterligare av Kulturhusets driftkostnader.

Om Kulturhuset

Studieförbundens uppdrag enligt avtalet är att utveckla ett kulturhus i centrala Gävle, där man särskilt riktar sig till ungdomar och unga vuxna. Det ska i huvudsak handla om offentliga arrangemang och verksamheter där allmänheten är delaktig i utformandet av aktiviteterna. Verksamheten skall i möjligaste mån vara tillgänglig för alla.

Inriktningen på verksamheten ska vara kultur, där det ska finnas plats för såväl konst, teater, film, musik, dans, litteratur som museiverksamhet. Det kan handla om föreställningar, möten, kursverksamhet, festivaler, föreläsningar, workshops, offentliga arrangemang, pedagogisk/skapande verksamhet och visningar dock ej spridning av politiska eller religiösa budskap eller verksamhet som strider mot Gävle kommuns värdegrund².

Kulturhuset har under de senaste åren utvecklats mot ett föreningarnas hus mer än ett kulturhus i klassisk bemärkelse. "Karaktären av verksamheten är snarare ett föreningshotell än ett kulturhus" står det i den utredning som gjordes under 2017–2018³. Dock genomförs mycket av den utåtriktade, publika verksamheten i form av kulturaktiviteter. Samarbetet mellan föreningarna och Sveriges Fängelsemuseum har fungerat bra under 2019. Föreningarna rapporterar till studieförbunden⁴.

¹ Uppgift från kommunjurist Dan Ageborn

² Ur upplåtelseavtal mellan Gävle kommun och ABF och SV (Bilaga 2)

³ Public Partners Slutrapport inför workshop 23 oktober 2018

⁴ Kulturhusets redovisning 2020-02-04

För flera av föreningarna fungerar Kulturhuset i stor utsträckning som en öppen mötesplats. Det gäller särskilt för de etniska föreningarna, föreningarna som jobbar med ungdomar, HBTQ-frågor och de med inriktning mot människor med funktionsvariationer⁵.

Kulturhuset är en fysisk plats, men i formell/juridisk mening inte en organisation. Huset har följande öppettider⁶:

Måndag-torsdag	10.00-19.00
Fredag	10.00-23.00
Lördag	11.30-23.00
Söndag	11.00-18.00

Utöver de generella öppettiderna har föreningar tillgång till Kulturhuset för att genomföra aktiviteter och hålla öppet för egna verksamheter.

Gemensam plattform

Kulturhuset arbetar efter en gemensam plattform där syfte och mål, verksamhet, målgrupper och organisationsstruktur beskrivs. Den första plattformen utarbetades 2015 utan involvering av fängelsemuseet och kommunen. Den senaste plattformen har tagits fram i samarbete med både fängelsemuseet och i dialog med kommunen (Bilaga 3). Syfte och mål uttrycks som att "Kulturhuset Gävle är en mötesplats för deltagarstyrd och utåtriktad kultur där samverkan är grunden. Alla som verkar i Kulturhuset deltar aktivt i det gemensamma arbetet med att planera, arrangera, genomföra och utvärdera, såväl egna aktiviteter som de som sker i samverkan mellan fler aktörer.

Kulturhuset som mötesplats är öppen för aktörer och arrangörer som verkar inom ramen för ett offentligt eller ideellt kultur/bildningsuppdrag.

Kulturhuset Gävle är en plats präglad av tillgänglighet, öppenhet, allas lika värde och demokrati - där samtidens frågor speglas och debatteras. På så sätt bidrar husets kulturhändelser och lärande till att utmana och utveckla kulturlivet i Gävle och i regionen. Kulturhuset ska vara öppet för lokalt, regionalt, nationellt och internationellt utbyte. Samverkan i huset ska också upprätthålla och skapa nya länkar mellan föreningar, organisationer, enskilda utövare och till kommunens och regionens andra kulturinstitutioner."

Vidare beskrivs verksamheten: "Alla aktörer som verkar i Kulturhuset Gävle bidrar med att skapa utåtriktade kulturevenemang som konserter, föreläsningar, workshops, konsthändelser, festivaler, utställningar, kurser och dylikt, utöver den egna föreningens aktiviteter och verksamhet. Det ska i huvudsak handla om offentliga arrangemang och verksamheter där allmänheten är delaktig i utformandet av aktiviteterna.

Genom att verksamheten i Kulturhuset Gävle är deltagarstyrd, så kan föreningar och andra kulturaktörer i Gävle som vill förlägga eller genomföra en utåtriktad eller publik kulturaktivitet i huset göra detta - så länge det sker i enlighet med syfte och mål i för Kulturhuset Gävle.

Gemensamt för alla aktörer i Kulturhuset Gävle är ambitionen att ständigt bredda både deltagande och publik. Verksamheten ska också planeras så att man nyttjar varandras styrkor och skapar synergieffekter mellan olika organisationer och kulturutövare⁷."

⁵ Uppgift från verksamhetsansvariga ABF och SV

⁶ Uppgift från [Kulturhusets hemsida](#)

⁷ Ny gemensam plattform för Kulturhuset Gävle 2019–2021 (Bilaga 3)

Lokaler

I Kulturhuset finns det kontorslokaler som i många fall är före detta fängelseceller, en "uteverkstad" med utställningslokal samt kafélokal som hyrs av föreningar mot en fast serviceavgift. Även ABF och SV har kontorslokaler i huset. Studieförbunden lyfter fram det som en styrka att i Kulturhuset kunna erbjuda föreningar fasta kontorsplatser mot en serviceavgift⁸.

Andra lokaler kan föreningar boka för möten, aktiviteter och arrangemang mot en lägre serviceavgift. Detta gäller t ex mötesrum som t ex "östra konferensen", lokaler för workshops, ett musikrum, en "inneverkstad", "röda rummet" för aktiviteter som t ex danskurser och möjlighet till dukning av långbord eller biosittning och en "teater" med färdig gradäng med sittplatser som passar för föreläsningar och föreläsningar. Det finns även utrymmen anpassade för silversmide, keramik, sömnad och akvarellmåleri.

"Teatern" är det mest efterfrågade rummet. Lokalen får ta in max 75 besökare pga. brandskydds begränsning, men lokalen känns ganska full redan vid 40 personer. I andra hand bokas "röda rummet". Även kafélokalen är bokningsbar för aktiviteter av andra än föreningen som driver kaféet.

Korridoren "mittskeppet" på entréplan fungerar som utställningslokal, liksom en del som kallas "häktet" en trappa upp.

Sveriges Fängelsemuseum har en egen ingång. I källarplan har museet ca sex fängelseceller som används som förråd. En trappa upp har museet en stor del av våningsplanet för kontor, fast utställning i fängelseceller och förråd. Våningsplanet delar museet med föreningar som hyr in sig i kontor och förråd (före detta fängelseceller) via ABF och SV.

Utöver detta finns förrådsutrymmen, ofta i före detta fängelseceller, samt lokaler för studiecirkel i keramik, silversmide och akvarellmåleri

Kulturhuset är tillgänglighetsanpassat på det sätt att det går att ta sig med hiss till alla våningar och att handikapptaletter finns⁹.

⁸ Ny gemensam plattform för Kulturhuset Gävle 2019–2021 (Bilaga 3)

⁹ Uppgift från verksamhetsansvariga ABF och SV

Aktiviteter och verksamhet i Kulturhuset

Olika typer av aktiviteter och arrangemang genomförs i Kulturhuset, som föreningars interna möten och aktiviteter men även publika studiecirklar via ABF och SV, föreläsningar, workshops med mera.

Återkommande arrangemang har till exempel varit Byta-grejer-dagen med olika pysselaktiviteter och aktiviteter i samband med Gävle Pride, då även innergården har använts för föreläsningar mm.

Aktiviteter för barn och ungdomar anordnas normalt under skolloven.

I Kulturhuset arrangeras också utställningar (vanligtvis konst eller foto). "Mittskeppet" är en populär utställningslokal som i februari 2020 redan var fullbokad året ut. Vernissagen sker alltid i samarbete med studieförbunden. I "häktet" visas mer kurerade utställningar, ofta i samarbete med Sveriges Fängelsemuseum och ibland i kombination med föreläsningar.

I lokalerna drivs Café Saffran av Integrationsföreningen. Kaféet öppnades i denna regi i den 29:e november 2019. Lunch och fika serveras. Kafélokalerna fungerar både som kafé, mötesplats och plats för arrangerade aktiviteter¹⁰.

Sveriges Fängelsemuseums verksamhet

Sveriges Fängelsemuseum bedriver museiverksamhet i Kulturhuset. Museet har ett statligt uppdrag. Museiverksamheten har egen ingång och egna öppettider:

Onsdag	12.00-18.00
Torsdag-söndag	12.00-16.00

I den del av Kulturhuset som kallas "häktet" samverkar museet med andra föreningar i huset kring utställningar. Museet bokar även in sig i andra gemensamma lokaler i Kulturhuset, till exempel bokas "teatern" ofta för arrangemang som föreläsningar¹¹.

Statistik aktiviteter och arrangemang

Siffrorna för 2018 och 2019 är hämtade från Kulturhusets bokningssystem, siffror från tidigare år är uppskattade. I bokningar för 2019 är vernissage/utställningar inkluderade, liksom museets 300 bokningar av lokaler utöver sina egna samt ABF:s och SV:s 978 bokningar för studiecirklar och arrangemang. 792 bokningar är gjorda av andra föreningar än museet, ABF och SV¹². En bokning är samma sak som att en lokal i huset har bokats för någon typ av arrangemang, kurs eller möte.

År	Totalt antal aktiviteter och arrangemang	Varav antal riktade mot allmänheten	Varav antal som involverade ungdomar och unga vuxna
2015	14 (hösten 2015)	Statistik saknas	Statistik saknas
2016	Statistik saknas	Statistik saknas	Statistik saknas
2017	900	89 % (ca)	Statistik saknas
2018	1 800 bokningar i systemet	90 % (ca)	20 % av bokningarna (ca)
2019	2070 bokningar i systemet	90% (ca)	35 % av bokningarna (ca)

¹⁰ Uppgift från verksamhetsansvariga ABF och SV samt Kulturhusets redovisning 2020-02-04

¹¹ Uppgifter från [Fängelsemuseets hemsida](#) och Kulturhusets redovisning 2020-02-04

¹² Kulturhusets bokningssystem, verksamhetsutvecklare och Kulturhusets redovisning 2020-02-04

Att ca 90% av bokningarna för aktiviteter och arrangemang är riktade mot allmänheten är en uppskattad siffra. Ca 10% av bokningarna uppskattas vara möten eller arbetsmöten av intern karaktär, dvs ej aktiviteter och arrangemang riktade mot allmänheten.

Antal som involverade ungdomar och unga vuxna är en uppskattad siffra. Kulturhuset uppger att det är fler ungdomar som kommer och deltar i aktiviteter än som aktivt själva är genomförare eller ledare. Många lovaktiviteter samt även museets aktiviteter, planeras främst av vuxna och har vuxna ledare även om många unga är besökare och deltagare.

Antalet unga som även planerade och ledde aktiviteter bedöms ha ökat under 2019, genom att flera föreningar med aktiva ungdomar och unga vuxna som ledare genomfört aktiviteter i huset¹³.

Statistik besökare

Antal besökare är en uppskattad siffra som rapporteras av föreningarna. Även besökarnas ålder är uppskattad då det inte finns något system som registrerar ålder på besökare. Uppskattningen är gjord utifrån genomförda aktivitetens inriktning och utformning och avser totalt antal besök, ej antalet unika besökare.

År	Totalt antal besökare	Varav besökare fängelsemuseet	Varav besökare under 26 år
2015	Statistik saknas	Statistik saknas	Statistik saknas
2016	Statistik saknas	Statistik saknas	Statistik saknas
2017	18 000	12 000	52 % (ca)
2018	25 000	12 000	45 % (ca)
2019	30 979	12 697	60 % (ca)

Ökningen av besökare under 2019 (och av personer under 26 år) kommer sig av att föreningen Gävles Unga har kommit tillbaka och börjat förlägga mer aktiviteter i Kulturhuset. Andra verksamheter som även bidrar till denna ökning är RFSL:s ungdomsgrupp, Gävle Ungdomsråd samt Zamalek förening (där många barn och unga deltar). Fängelsemuseet har också ökat antal besökare och deras besökare är även de medräknade i statistiken¹⁴.

¹³ Kulturhusets redovisning 2020-02-04

¹⁴ Kulturhusets redovisning 2020-02-04

Föreningar i Kulturhuset

I den av ABF och SV nedan redovisade siffran för antal föreningar i Kulturhuset har även Sveriges Fängelsemuseum samt ABF och SV räknats in. Kulturkiosken och IDKA har räknats som två organisationer även om Kulturkiosken är en verksamhet som drivs av föreningen IDKA. Om IDKA/Kulturkiosken räknas som en och Sveriges Fängelsemuseum, ABF och SV räknas bort hade totalt 17 föreningar utöver dessa egen lokal någon gång under 2019¹⁵.

År	Antal föreningar med egen hemvist	Antal andra föreningar som hyrt in sig en -flera tillfällen
2015	16	Statistik saknas
2016	21	10
2017	25	13
2018	21	19
2019	23	28

Föreningar med egen hemvist

Föreningar med egen hemvist i Kulturhuset är föreningar som fast hyr in sig i egen lokal mot en serviceavgift och bedriver regelbunden verksamhet i Kulturhuset.

Varje förening med egen lokal, oftast i form av "kontorscell", betalar en serviceavgift till ABF och SV på 10 000 kr/år. Detta gäller även IDKA/Kulturkiosken. Sveriges Fängelsemuseum som har fler lokaler i huset betalar en serviceavgift på 50 000 kr/år. Integrationsföreningen som driver kaféet betalar 84 000 kr/år, eftersom de har intäkter från försäljning av i kaféet. Föreningar som har egen hemvist betalar inget när de bokar övriga lokaler i Kulturhuset för arrangemang och aktiviteter.

SV och ABF har ingen uppsägningstid för sina avtal med föreningarna, dock har föreningarna betalat serviceavgiften för året ut 2020.

I många fall täcker föreningarna sina servicekostnader med pengar som kommer från studieförbunden för inrapporterade studiecirkel och andra aktiviteter¹⁶.

ABF och SV har de senaste åren haft kostnader på ca 800 000 kr/år för driften av Kulturhuset, vilket innefattar anställd personal om totalt tre heltider. Studieförbunden har även gått in och täckt underskott i driftbudgeten på ca 250 000 kr/år. Budgeterad totalkostnad för studieförbunden är ca 1,3 miljoner år 2020. Studieförbunden uppger att de hittills gått back ekonomiskt på verksamheten, men att målet med Kulturhuset i första hand är ökad folkbildning och inte att huset ska gå med vinst.

Sammanställningen nedan visar föreningar med egen hemvist i Kulturhuset våren 2020, Sveriges Fängelsemuseum och studieförbunden ej inkluderade. Hur mycket som de inhyrda föreningarna vistas i sina lokaler för möten mm går det inte att svara på, då varje förening har egen nyckel och fri tillgång till lokalerna. Kulturhusets bokningssystem stöder inte sökningar på bokande föreningar, endast på namnet på bokningen/aktiviteten. Antal bokningar är därför uppskattat av verksamhetsutvecklare med stöd av uppgifter från bokningssystemet¹⁷.

¹⁵ Kulturhusets redovisning 2020-02-04

¹⁶ Uppgift från verksamhetsansvariga ABF och SV

¹⁷ Uppgift från verksamhetsutvecklare ABF och SV samt Kulturhusets bokningssystem

Förening med egen hemvist	Lokal och aktivitet	Omfattning/ uppskattat antal bokningar under 2019 i lokaler utöver nyttjande av den "egna" lokalen	Behov
Integrationsföreningen (nybildad etnisk förening, hade tidigare aktiviteter i annan lokal i mer oorganiserad form)	Driver Kafé Saffran i kafél lokalen. Sociala föreningsaktiviteter i kaféet, mötesplats för medlemmar och öppet för allmänheten	Öppettider kafé: Samma som Kulturhuset (40,5 timmar/veckan). Inga bokningar i systemet.	Lokal för kafé som mötesplats för många besökare och öppna aktiviteter under ordnade former. <i>Nybildad, satsande och därför känslig verksamhet enligt studieförbunden.</i>
IDKA/Kulturkiosken (kulturförening med verksamhetsstöd från kommunen på 100 000 kr/år)	Lokal "uteverkstaden" för konstutställningar, framför allt med oetablerade konstnärer, samt konstworkshops. Arrangerar även publika arrangemang som spelkvällar i kafé eller "inneverkstaden" och har utställningssamarbete med fängelsemuseet.	Uppskattat antal bokningar: 84 Öppettider i egen lokal IDKA/Kulturkiosken: Tis-tor 16.30-19.00 Lör-sön 12.00-15.00 (13,5 timmar i veckan)	Lokal för konstutställningar och workshops. Möjlighet att boka lokal för arrangemang.
FUB Gävle (förening för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning)	Kontorsrum modell större för interna möten och administration samt förrådsutrymme för material till aktiviteter. Bokar kaféet, teatern, röda rummet med flera lokaler för arrangemang med många besökare.	Uppskattat antal bokningar: 30	Behov av kontor, förråd för material samt möjlighet att boka lokal med plats för möten, musikarrangemang och kulturaktiviteter med många besökare i rullstol. Dvs lokalerna behöver vara tillgänglighetsanpassade.
Föreningen Lyfta Världens Kvinnor (förening för kvinnor med utländsk bakgrund)	Kontorscell, mindre, för interna möten och administration. Bokar andra större lokaler för workshops och aktiviteter som hantverk, musikaktiviteter osv som fungerar som öppen mötesplats. Många deltagare, framför allt för kvinnor i olika åldrar med utländsk bakgrund. Även lekaktiviteter för barn.	Uppskattat antal bokningar: 130 (Är på plats med en anställd personal tre eftermiddagar i veckan för aktiviteter.)	Behov av att kunna boka tillräckligt stora lokaler för aktiviteter som t ex studiecirkel, workshops och föreläsning. Önskar helst en egen lokal där dom inte behöver plocka fram och bort som de gör idag. Även behov av kontor för sin anställda personal. Gärna centralt eftersom alla går till fots.
Gästriklands kulturhistoriska förening (kulturhistorisk förening som håller på med bokproduktion)	Kontorscell, mindre, för interna möten, administration och bokproduktion. Bokar annan lokal för föreläsning ibland. Samverkar mycket med fängelsemuseet.	Uppskattat antal bokningar: 2 (Använder mest egen kontorslokal.)	Ett rum för kontorsverksamhet och bokproduktion, gärna i samverkan med Fängelsemuseet. Möjlighet att kunna boka lokal för föreläsningar.
RFSL Gävleborg (fristående avdelning i Riksförbundet För homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter. Hade tidigare andra lokaler på Brynäs)	Kontorscell, mindre, för interna möten och administration. Mycket folk i olika aktiviteter som t ex Transhäng som då tar upp hela tredje våningen. Arrangemang med många ungdomar, t ex ungdomsgrupp. Bokar kaféet ibland för HBTQ-kafé.	Uppskattat antal bokningar: 40	Framför allt behov av tillgång till stor lokal för publika aktiviteter som t ex workshops, föreläsningar, kaféträffar och möten

Fortsättning ->

Förening med egen hemvist	Lokal och aktivitet	Omfattning/ uppskattat antal bokningar under 2019 i lokaler utöver nyttjande av den "egna" lokalen	Behov
Gävle Pride (arrangerar Gävle Pride och jobbar med HBTQ-frågor)	Kontorscell, mindre, för interna möten och administration. Andra lokaler i huset bokas för möten. Nyttjar både utomhus och inomhus för aktiviteter året om och samverkar med alla föreningar i huset. Aktiviteter och arrangemang ordnas i samband med Pride-festivalen.	Uppskattat antal bokningar: 30 (Under Pride-festivalen är alla lokaler i Kulturhuset uppbokade av Gävle Pride.)	Utrymme för möten och förberedelser framför allt inför Pride-festivalen men även för aktiviteter under resten av året, som föreläsningar, möten och kulturarrangemang. Lokaler och utomhusområde för arrangemang i samband med Pride, t ex föreläsningar.
Gävles Ungdomsråd (kommunens ungdomsråd)	Kontorscell, mindre, för interna möten och administration. Bokar rum men nyttjar även öppna utrymmen som inte är bokningsbara i systemet. Många möten och öppna aktiviteter.	Uppskattat antal bokningar: 20	Lokal för möten och ungdoms-/kulturarrangemang och filmvisning.
Gävles Romska förening (etnisk förening som ökar kunskapen om Romsk kultur)	Kontorscell, mindre, för interna möten i mindre omfattning och administration. Bokar kaféet med flera lokaler för aktiviteter. Öppna aktiviteter bl a i olika projekt som ökar kunskapen om romsk kultur.	Uppskattat antal bokningar: 2	Behöver framför allt kunna boka lokal för öppna aktiviteter, föreläsning och workshop.
Föreningen Attention (intresseorganisation för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som ADHD, Aspergers syndrom/Autismspektrumtillstånd, språkstörning och Tourettes syndrom)	Kontorscell, mindre, för interna möten och administration. Har öppna aktiviteter i mindre omfattning, t ex föreläsningar. Aktiva i gemensamma aktiviteter.	Uppskattat antal bokningar: 3	Behöver framför allt kontor, men har ibland behov av att kunna boka lokal för möten och föreläsningar. Behov av utbyte med andra föreningar.
Röda Korset (humanitär hjälpverksamhet)	Kontorscell, mindre, för interna möten och administration. Bokar ibland för större publika aktiviteter. Aktiva i t ex Pride.	Uppskattat antal bokningar: 13	Behov av kontor som också fungerar som utgångspunkt för volontärer som hjälper folk på stan i uppsökande verksamhet. Behov av att kunna boka lokal för arrangemang och utbildningar.
Gävles Unga (vill få engagerade unga att genom kultur, öppenhet & fräsch utveckling skapa jämlik och betydelsefull fritid)	Större kontor för interna möten och administration Har även flera celler som förråd. Bokar ofta lokaler för många arrangemang och aktiviteter, ofta stora arr. Stor förening som skulle kunna fylla Kulturhuset själva.	Uppskattat antal bokningar: 34	Behov av lokaler för många olika typer av aktiviteter, större och mindre. Bokar idag även lokaler på fler ställen än i Kulturhuset, t ex hos ABF och på skolor.
Föreningen StarFlight (även en del av FUB, musikverksamhet - handikappverksamhet)	Förråd. Bokar lokaler för öppna musikaktiviteter för ungdomar och unga vuxna med utvecklingsstörning, även cirkelverksamhet.	Uppskattat antal bokningar: 33	Behov av förråd för musikinstrument. Behov av lokaler som är tillgänglighetsanpassade för aktiviteter.

Fortsättning ->

Förening med egen hemvist	Lokal och aktivitet	Omfattning/ uppskattat antal bokningar under 2019 i lokaler utöver nyttjande av den "egna" lokalen	Behov
Föreningen Kulturum (förening med social och kulturell verksamhet)	Kontorscell, större, för interna möten och administration. Har även flera celler för förråd. Föreningens Bokar ofta lokal på andra våningen för större, öppna aktiviteter. Många aktiviteter med många deltagare, som workshops mm som fungerar som öppen mötesplats. Stor förening med anställda.	Uppskattat antal bokningar: 140	Har även kontor och lokaler på Brynäs, men som är full. Stora behov av lokaler för aktiviteter och verksamhet utanför Brynäs.
Arabiska föreningen (etnisk förening)	Kontorscell, mindre, för interna möten och administration. Bokar rum för aktiviteter, mycket verksamhet.	Uppskattat antal bokningar: 8	Har mer behov av lokaler för aktiviteter än vad Kulturhuset kan tillhandahålla idag.
Zamalek förening (etnisk förening, från början en idrottsförening som har utvecklat en gren med sociala aktiviteter)	Kontorscell, mindre, för interna möten och administration. Bokar för många aktiviteter med väldigt mycket folk, mycket verksamhet.	Uppskattat antal bokningar: 65	Har större behov av lokaler för aktiviteter än vad Kulturhuset kan tillhandahålla idag.
RFHL Kvinna (en del av RFHL Gävleborg, Riksförbundet för hjälp åt läkemedels- och narkotikabrukare)	Kontorscell, mindre, för interna möten och administration.	Uppskattat antal bokningar: 1	Behov av lokal för föreläsning och möten.

Föreningar som bokar in sig ett-flera tillfällen

26 föreningar (samt körprojektet Sång för alla och Kulturhuset Morfband som är en grupp ungdomar som spelar musik) har bokar in sig mot en serviceavgift i lokalerna under 2019 vid ett eller flera tillfällen, utöver föreningarna med egen hemvist i Kulturhuset. Oftast gäller bokningarna utåtriktade arrangemang och aktiviteter¹⁸.

Serviceavgifter för att hyra "Teatern" är 1 000 kr på kvällar och helger, 500 kr på vardagar kl. 08.00-16.00. Övriga rum kostar 600 kr kvällar och helger, 300 kr på vardagar kl. 08.00-16.00. Avgiften är per tillfälle, det är alltså samma kostnad för att hyra ett rum en timme som för en heldag¹⁹.

Sammanställningen nedan visar föreningar och projekt som bokar lokal i Kulturhuset under 2019. Kulturhusets bokningssystem stöder inte sökningar på bokande föreningar, endast på namnet på bokningen/aktiviteten. Antal bokningar är därför uppskattat av verksamhetsutvecklare med stöd av uppgifter från bokningssystemet²⁰.

Förening som bokar in sig ett-flera tillfällen	Lokal och aktivitet	Omfattning/uppskattat antal bokningar 2019	Behov
Gävle-Dala E-sportförening (spelförening)	Biblioteket och kafé, studiecirklar och spelkvällar	Uppskattat antal bokningar: 40	Behov av att kunna boka lokal för studiecirklar och för spelkvällar med större grupper
SUIF (Stenebergs ungdomsideella förening, olika aktiviteter bl a fotboll)	Röda rummet och hantverksloftet, studiecirklar och workshops, musik	Uppskattat antal bokningar: 20	Behov av att kunna boka lokal för studiecirklar, workshops och musikaktiviteter
Gävle Aktivitetscentrum (förening med olika aktiviteter som afrodans, läxhjälp mm)	Syateljén, studiecirklar och workshops	Uppskattat antal bokningar: 10	Behov av att kunna boka lokal för studiecirklar och workshops
Naturskyddsföreningen (miljöorganisation)	Biblioteket för möten och hela huset för byta-grejer-dag	Uppskattat antal bokningar: 11	Behov av att kunna boka lokal för möten och byta-grejer-dag
Missing People (förening som söker efter försvunna personer)	Biblioteket och plan 3, möten	Uppskattat antal bokningar: 10	Behov av att kunna boka lokal för möten
Arbetarteaterförbundet (organisation för kulturföreningar som delar arbetarrörelsens värderingar)	Östra Konferensen, möten	Uppskattat antal bokningar: 2	Behov av att kunna boka lokal för möten
Studieförbundet (studieförbund)	Hela huset, möte och byta-grejer-dag	Uppskattat antal bokningar: 1	Behov av att kunna boka lokal för möten och byta-grejer-dag
European Zhineng Qigong (qigong-träning)	Röda rummet, qigong	Uppskattat antal bokningar: 2	Behov av att kunna boka lokal för qigong
Föreningen Hjärnkoll Gävleborg (förening för ökad öppenhet om psykisk ohälsa)	Teatern och kaféet, föreläsningar	Uppskattat antal bokningar: 3	Behov av att kunna boka lokal för föreläsningar
Lyriska Sällskapet Gävleborg (bedriver amatörteaterverksamhet inom musikteater)	Teatern, Röda rummet, musik och teater	Uppskattat antal bokningar: 8	Behov av att kunna boka lokal för repetitioner musik och teater
Föreningen Gasta (stand up-förening)	Teatern, stand up	Uppskattat antal bokningar: 2	Behov av att kunna boka lokal för stand up
SPF seniorerna (pensionärsförening)	Biblioteket, möten och studiecirklar	Uppskattat antal bokningar: 13	Behov av att kunna boka lokal för möten och studiecirklar
Asylkommittén (förening som hjälper asylsökande)	Teatern och biblioteket, föreläsningar	Uppskattat antal bokningar: 2	Behov av att kunna boka lokal för föreläsningar
Föreningen Norden (förening för nordiska frågor och nordiskt samarbete)	Kaféet, föreläsning	Uppskattat antal bokningar: 1	Behov av att kunna boka lokal för föreläsning
Brunnsviks folkhögskola (folkhögskola)	Teatern, Östra konferensen och kafé, workshops och föreläsningar	Uppskattat antal bokningar: 5	Behov av att kunna boka lokal för workshops och föreläsningar

Fortsättning ->

¹⁸ Kulturhusets redovisning 2020-02-04

¹⁹ Uppgift från [Kulturhusets hemsida](#)

²⁰ Uppgift från verksamhetsutvecklare ABF och SV samt Kulturhusets bokningssystem

Förening som bokar in sig ett- flera tillfällen	Lokal och aktivitet	Omfattning/ uppskattat antal bokningar 2019	Behov
Amatörteatrarnas Riksförbund (samlingsorganisation för teaterföreningar)	Östra konferensen, möten och föredrag	Uppskattat antal bokningar: 2	Behov av att kunna boka lokal för möten och föredrag
AT Pegasus (arbetarteater- förening)	Teatern, teaterföreställningar	Uppskattat antal bokningar: 2	Behov av att kunna boka lokal för teaterföreställningar
PRO (pensionärsorganisation)	Teatern och kafé, föreläsningar och visningar på Sveriges Fängelsemuseum	Uppskattat antal bokningar: 7	Behov av att kunna boka lokal för föreläsningar och visningar
RSMH (Riksförbundet för social och mental hälsa)	Teatern, föreläsning och visning	Uppskattat antal bokningar: 1	Behov av att kunna boka lokal för föreläsning och visning
Bomhus nästa (teaterförening)	Teatern och Röda rummet, studiecirkel och teater	Uppskattat antal bokningar: 18	Behov av att kunna boka lokal för studiecirkel i teater
Kulturhuset Morfband (OBS: ej en förening utan en grupp ungdomar som spelar musik)	Musikrummet, studiecirkel	Uppskattat antal bokningar: 50	Behov av att kunna boka lokal för studiecirkel i musik
Gävle Afasiförening (förening för afasi, språkstörning)	Röda rummet, föreläsning	Uppskattat antal bokningar: 1	Behov av att kunna boka lokal för föreläsning
Sång för alla (OBS: ej en förening utan ett körprojekt)	Röda rummet, sångkurs	Uppskattat antal bokningar: 4	Behov av att kunna boka lokal för sångkurs
Färnebo Folkhögskola (folkhögskola)	Teatern, föreläsning	Uppskattat antal bokningar: 1	Behov av att kunna boka lokal för föreläsning
Biodlarföreningen (förening för biodling)	Röda rummet för möte och Östra konferensen för föreläsning	Uppskattat antal bokningar: 2	Behov av att kunna boka lokal för möte och föreläsning
Maktsalongen (förening som jobbar med jämställdhet)	Röda rummet, workshop	Uppskattat antal bokningar: 2	Behov av att kunna boka lokal för workshop
Gävle Demensförening (förening som jobbar med demenssjukdomar)	Teatern för föredrag och kaféet för musikworkshop	Uppskattat antal bokningar: 8	Behov av att kunna boka lokal för föredrag och musikworkshop
Gävle SKÖF (Sköldkörtelföreningen)	Biblioteket, möte	Uppskattat antal bokningar: 1	Behov av att kunna boka lokal för möte

Sammanfattning av föreningarnas behov

Det finns behov av flexibla och bokningsbara lokaler i olika storlekar för aktiviteter, arrangemang och möten. Lokalerna behöver kunna bokas till överkomliga kostnader. Hur stort behovet är av bokningsbara lokaler är dock väldigt olika för föreningarna. Hälften av föreningarna utan egen hemvist i Kulturhuset har bokat lokal har bokat lokal endast vid två eller färre tillfällen under 2019. Andra föreningar har däremot ett stort behov och genomför många aktiviteter. Över hälften av bokningarna i Kulturhuset är gjorda av Sveriges Fängelsemuseum (300 st) och ABF och SV (978 st). Kulturhuset Morfband, som inte är en förening utan en grupp ungdomar som spelar musik, står för 50 av bokningarna.

Föreningar som arbetar med aktiviteter för människor med funktionsvariationer har behov av att kunna boka tillgänglighetsanpassade lokaler för aktiviteter och arrangemang.

Framför allt etniska föreningar, föreningar med inriktning på aktiviteter för människor med funktionsvariationer, föreningar som jobbar med ungdomar och/eller HBTQ-frågor har ett stort behov av lokal som kan fungera som öppen mötesplats och/eller ger möjlighet att driva kaféverksamhet.

Vissa föreningar har behov av eget kontorsutrymme till överkomliga kostnader, för administration och möten.

Vissa föreningar har behov av utbyte med andra föreningar.

Etniska föreningar har ofta behov av stöd och vägledning när det gäller organisation och föreningsbildning²¹.

Studieförbundens behov

ABF har behov av lokaler för kurser i silversmide, keramik och akvarellmålning om dessa verksamheter inte kan vara kvar i Kulturhuset. (Enligt ABF flyttades denna verksamhet från Musikhuset/Sjömanskyrkan i samråd med kommunen när kommunen ville ha möteslokal i källaren på Musikhuset/Sjömanskyrkan. Detta skedde innan Kulturhuset togs över av ABF och SV. Skulle denna verksamhet behöva flyttas tillbaka till Musikhuset/Sjömanskyrkan behövs andra lokaler för Gävle aktivitetscentrum som håller till där idag. Det skulle även tillkomma kostnader för installation av ventilation mm för att återanpassa lokalerna i Musikhuset/Sjömanskyrkan.)

ABF har behov av att även i fortsättningen kunna boka en lokal liknande "Teatern" för arrangemang som till exempel föreläsningar. SV har behov av tillgång till utrymme för panelsamtal och föreläsningar, samt lokaler för dansaktiviteter. (Studieförbunden gjorde 978 bokningar under 2019).

Studieförbunden uppger vidare att det finns behov av lokaler för konstutställningar. Lokalen "Mittskeppet" var fullbokad för hela året redan i februari 2020. Normalt visas 10–15 utställningar/år.

Vid en eventuell tidigare avveckling av upplåtelseavtalet säger studieförbunden att det krävs framförhållning för de ska ha möjlighet att tömma huset och flytta all verksamhet samt hantera den personal som är anställd enbart för att bemanna Kulturhuset. Studieförbunden äger alla inventarier i huset och skulle i så fall önska hjälp även med till exempel tömning.

Vid en eventuell flytt av föreningsverksamheten till Gasklockorna uppger studieförbunden att de önskar tillgång till både Lilla och Stora Retorten samt Mätarhuset för såväl permanent uppställda

²¹ Uppgifter från verksamhetsansvariga ABF och SV

verksamheter som studiecirkel i silversmide och akvarellmålning som för föreläsningar och andra studiecirkel, egna och i samverkan med andra organisationer.

Studieförbunden har andra kontorsutrymmen i Gävle, och har även möjlighet att bistå en del av föreningarna med lokaler på andra ställen än i Kulturhuset²².

Det har även förts diskussioner kring alternativet att verksamheten fortsätter i befintlig form i Kulturhuset/Gamla fängelset efter att avtalstiden löpt ut, men utan kommunalt stöd i form av hyrestäckning. Detta bedöms dock som osannolikt och är upp till Studieförbunden och berörda föreningar att besluta om.

Sveriges Fängelsemuseums behov

Museet behöver vara kvar i sina lokaler som ju är Gamla fängelset och har utöver detta behov av tillgång till bokningsbar lokal liknande "teatern" för arrangemang och föreläsningar. (Fängelsemuseet gjorde 300 bokningar år 2019).

Sveriges Fängelsemuseum önskar tillgång till hela våningsplanet en trappa upp för att utöka sin utställning om föreningarna skulle flytta ut. De vill helst se ett i övrigt tomt hus och vill gärna ha fortsatt tillgång till /kaféverksamhet för sina besökare²³.

Behov utifrån kommunens verksamhet

I Kommunplanen 2017 gav Kommunfullmäktige Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att göra en översyn av nämndens nuvarande och framtida lokalbehov och att ta fram en lokalstrategi. Den största utmaning som Kultur och fritid står inför är att möta besparingskrav samtidigt som en växande befolkning gör att efterfrågan på den verksamhet som bedrivs ständigt ökar. Denna utmaning ställer krav på att Kultur och fritid ständigt ser över hur och var verksamhet ska bedrivas. Kultur- och fritids lokalstrategi innefattar att nyttja lokaler i större grad samt att se över om vi kan samlokalisera våra verksamheter.

I Gävle får tio studieförbund kommunalt stöd i form av verksamhetsbidrag som ska ge stöd till förbundens arbete med folkbildning i Gävle kommun. Gävle kommun stödjer därmed flera studieförbund för kultur- och fortbildningsverksamhet, mötesplatser, replokaler och föreningslokaler. Förutom Kulturhuset är Fyren, Rockskolan och Musikhuset/Sjömanskyrkan exempel på platser där studieförbunden verkar med kommunalt stöd.

Det utgår även stöd om mindre summor till andra föreningar för underhåll av hembygdsgårdar och stöd till lokalhållande föreningar utanför Gävles centrala delar där aktiv och regelbunden föreningsverksamhet bedrivs.

Såväl studieförbunden som föreningarna i Kulturhuset, inklusive Sveriges Fängelsemuseum, erhåller även stöd från kommunen för enskilda arrangemang och projekt.

Kultur och fritids prioriterande målgrupp är barn och unga. Utifrån barn- och ungdomsperspektivet finns det rep- och möteslokaler att tillgå för ungdomar, exempelvis på flera av fritidsgårdarna och på Kulturskolan. En del av behovet tillhandahålls av Sjömanskyrkan/Musikhuset. Såväl ABF och SV som de andra studieförbunden i Gävle kommun har också andra lokaler att tillgå.

²² Uppgifter från verksamhetsansvariga ABF och SV

²³ Uppgifter från Sveriges Fängelsemuseum samt verksamhetsansvariga ABF och SV

Lokaler finns på flera andra ställen i Gävle förutom i Kulturhuset. Bland annat bekostar kommunen lokaler i Spegeln, Gävle Teater, Gasklockorna och Konserthuset. Dock är dessa lokaler i dagsläget inte tillgängliga som mötesplats eller arrangemang för studieförbund och föreningar på samma öppna sätt som lokalerna i Kulturhuset och inte till samma låga kostnad, även om ideella föreningar bokar till exempel lokal för arrangemang i Gasklockorna för halva priset.

I regel upplåts inte kommunala lokaler som fasta kontorsplatser (mot servicekostnad/hyra) för föreningar på samma sätt som i Kulturhuset. (I de fall där föreningar har kontor/kansli i kommunala lokaler är det i så fall förbundet med avtal om drift av en anläggning och/eller avtal om stöd för verksamhet riktad mot allmänheten.) Kultur och fritid brukar normalt inte bekosta föreningars kontor/kansli, utan inriktningen är att föreningar ska stå för dessa kostnader med egna medel och till marknadsmässiga hyror.

Då kommunens stöd till Kulturhuset avvecklas skulle ytterligare lokaler behöva tillgängliggöras för bokning av föreningar och till en överkomlig kostnad för föreningarna. Särskilt finns behov av möteslokaler, lokaler för föreläsningar, arrangemang och konstutställningar.

Kommunen vill ha mer föreningsliv i Gasklockornas lokaler, särskilt Lilla Retorten och Mätarhuset kan bli aktuella. Dock behöver verksamheten vid Gasklockorna ha tillgång till Lilla retorten vid stora evenemang på området och vid vissa evenemang i Stora retorten. De stora evenemangen är viktiga med stora inkomstkällor för Gasklockorna och är beroende av att alla lokaler finns tillgängliga. På vissa av Stora Retortens evenemang behövs Lilla Retorten för åtkomst till toaletter, för garderob eller liknande.

OBS! Alla siffror är uppskattade kostnader. Värmekostnaderna för Lilla retorten uppskattas till ca 75 000 kr/år. Om lokalen ska användas mer permanent beräknas värmekostnaden öka med ytterligare ca 5 000 kr/år eftersom värmen idag sänks med ca fem grader när lokalen inte används. Summa för hyresbortfall för Gasklockorna om Lilla Retorten upplåts till föreningar beräknas till 65 000 kr/år, även om Gasklockorna skulle ha tillgång till lokalerna vid stora evenemang och vissa evenemang i Stora Retorten.

Gasklockorna har idag inte personella resurser för att hantera föreningars eventuella utökade och kortare bokningar av till exempel Lilla Retorten för repetitioner, möten osv. Det behöver undersökas om detta i så fall kan ske via studieförbunden eller genom tillskapande av deltidstjänst på Gasklockorna. Uppskattad kostnad för detta ca 235 000 kr/år.

Larm och lås i Lilla Retorten hänger idag ihop med biolokalen. För att kunna upplåta Lilla Retorten till föreningar skulle kostnader tillkomma för att särskilja dessa lokaler, det vill säga larmzon och lås måste ändras. För dessa åtgärder är de beräknade kostnaderna ca 20 000 kr. Mätarhuset iordningsställs under våren 2020 i samband med Circus2020 för att kunna fungera som mötes/utställningslokal²⁴. Det kan även finnas möjligheter för studieförbunden att nyttja andra lokaler på Gasklockorna, som till exempel Stora Retorten, vid större evenemang.

Total summa för ovanstående ca 400 000 kr/år. Fler kostnader kommer att tillkomma, bland annat för hyrestäckning Gasklockorna (ej endast vid större arrangemang) samt för verksamhetsstöd Fängelsemuseet.

²⁴ Uppgifter från tillförordnad chef för Gasklockorna

Vid Konstcentrum finns idag utställningslokalen Rågången, där oetablerade konstnärers och kulturskapares verk kan visas och lyftas. Konstcentrum tar beslut kring vem som får ställa ut i lokalen. Utställningar ska följa kommunens värdegrund. Idag ger kommunen också ett årligt verksamhetsstöd till IDKA/Kulturkiosken för att bland annat bedriva utställningsverksamhet med fokus på oetablerade konstnärer. Möjligt är att dessa två delar skulle kunna samordnas under en period.

Kommunen planerar för ett bokningsbart och flexibelt mötesrum för föreningar i det framtida Kultur- och bildningscentret. Även konsthall och bio ska rymmas i huset, vilket på sikt tillgängliggör ytterligare lokaler framförallt på Gasklockorna.

Slutord

Gävle kommun ser tre olika scenarier för Kulturhuset:

1. Kulturhuset avvecklas helt, utan lokalersättning för de föreningar och studieförbund som är verksamma på platsen med hänvisning till nödvändiga besparingar och att den prioriterade målgruppen för Kultur och fritid och studieförbunden redan har många lokaler att vara verksamma på. Fängelsemuseet drivs vidare på samma plats varvid diskussion behöver föras mellan Statens Fastighetsverk och kommunen gällande verksamhetsstöd för museet. Förslaget innebär en stor förändring av verksamheten eftersom den öppna mötesplatsen och åtföljande möjlighet för stor samverkan mellan föreningarna försvinner, liksom kaféet som också fyller en funktion som öppen mötesplats. Det kan bli svårt för föreningar med behov av fasta kontor att hitta detta till ett för föreningarna överkomligt pris, särskilt centralt i Gävle.
2. Kulturhuset avvecklas som plats redan innan avtalstiden löper ut, men delar av föreningsverksamheten erbjuds ersättningslokaler på andra platser såsom exempelvis Gasklockorna och det planerade Kultur- och bildningscenter. Fängelsemuseet drivs vidare på samma plats varvid diskussion behöver föras mellan Statens Fastighetsverk och kommunen gällande verksamhetsstöd för museet. Förslaget innebär en viss förändring av verksamheten då all föreningsverksamhet inte kommer att kunna ersättas med lokaler, eftersom kommunen sannolikt inte kommer att kunna erbjuda lokal för öppen mötesplats, kafé eller fasta kontorsplatser. Förslaget innebär även kostnader för kommunen då lokaler måste anpassas till ny verksamhet och inkomstkraven måste sänkas för till exempel Gasklockorna. En avveckling av stödet innan avtalstiden löper ut innebär också även att studieförbunden i större utsträckning kommer äska ersättning för sina behov och kostnader.
3. Kulturhuset avvecklas som plats efter att avtalstiden löpt ut 2021-08-30, men delar av föreningsverksamheten erbjuds ersättningslokaler på andra platser såsom exempelvis Gasklockorna och det planerade Kultur- och bildningscenter. Fängelsemuseet drivs vidare på samma plats varvid diskussion behöver föras mellan Statens Fastighetsverk och kommunen gällande verksamhetsstöd för museet. Förslaget innebär en viss förändring av verksamheten då all föreningsverksamhet inte kommer att kunna ersättas med lokaler, eftersom kommunen sannolikt inte kommer att kunna erbjuda lokal för öppen mötesplats, kafé eller fasta kontorsplatser. Förslaget innebär även kostnader för kommunen då lokaler måste anpassas till ny verksamhet och inkomstkraven måste sänkas för till exempel Gasklockorna. Kostnaderna väntas dock bli något mindre då studieförbunden får gott om tid på sig att flytta och/eller avveckla verksamheten.